

Піратські пристрасті:

на кону тепер людські життя

Юлія ЦИРФА

60

Однак таке форсування антипіратської діяльності спричинене не лише частими нападами «шукачів щастя» на цивільні судна, а швидше зміною їхньої тактики: 22 лютого 2011 року пірати вперше вбили заручників на захопленій ними яхті. Судно належало подружжю з Каліфорнії (США) Скотту і Джин Адамс, компанію яким під час поїздки до берегів Оману склали Філіс Маккей і Боб Рігг із Сіетла. Через три дні після захоплення яхти всіх заручників було вбито.

22 листопада 2011 року за ініціативою держав, котрі беруть участь в антипіратській кампанії у складі різних міжнародних сил безпеки, Рада Безпеки ООН прийняла Резолюцію № 2020 щодо піратства біля берегів Сомалі. Вона передбачає кримінальне переслідування осіб, пов'язаних із актами піратства, та пропонує всім державам внести до їхнього кримінального законодавства відповідні статті. Крім того, РБ закликала країни-члени ООН: створити спеціалізовані судові інстанції для переслідування осіб, підозрюваних у піратстві як на території Сомалі, так і в регіоні загалом; долучитися до активної співпраці щодо обміну інформацією про піратські напади та надання необхідних даних Інтерполу (Міжнародній організації кримінальної поліції) задля створення глобальної бази даних, що стосуються діяльності піратів.

До того ж термін дії мандата першої в історії Євросоюзу військової морської операції для боротьби з піратством біля берегів Сомалі «*Atalanta*» (започаткованої за результатами засідання Ради міністрів ЄС 10 листопада 2008 року на виконання Резолюції РБ ООН № 1814 від 15 травня 2008 року) продовжено до грудня 2012 року (згідно з рішенням Ради ЄС № 2010/766/CFSP від 7 грудня 2010 року). А на початку 2012 року ЄС може навіть продовжити діяльність місії до 2014 року, бюджет якої 2011 року становив 8,05 млн. євро.

– Тепер убивство заручників стане частиною наших правил... Віднині будь-хто, спробувавши визволити полонених із наших рук, збиратиме мертві тіла. Більше не буде випадків, коли заручників урятують, а ми потрапимо до в'язниці, – пролунало в заяві піратів після оголошення вироку двом сомалійським злочинцям, котрих влада США в серпні 2011 року засудила до довічного ув'язнення.

Наразі основними завданнями операції є:

1) запобігання та протидія проявам піратства у водах Червоного моря, Аденської затоки, західної частини Індійського океану, включно з територіальними водами Сейшельських островів, – загалом на території 4 млн. кв. км;

2) захист цивільних суден, які виконують завдання в рамках Світової продовольчої програми ООН, зокрема шляхом присутності на судах озброєних підрозділів;

3) вживання необхідних заходів, уключаючи застосування сили, для запобігання спробам та втручання у спроби здійснення актів піратства або озброєного пограбування;

4) захист кораблів у межах так званого Міжнародного рекомендованого транзитного коридору для проходу суден;

5) взаємодія з країнами, структурами та організаціями, що представлені в регіоні для боротьби з піратством.

Найактивнішу участь у місії беруть Іспанія, Франція, Німеччина, Італія, Нідерланди й Бельгія, а також країни, котрі не є членами ЄС: Норвегія, Хорватія, Україна та Чорногорія.

Офіцер Військово-морських сил Збройних Сил України розпочав виконання службових обов'язків у складі штабу операції «*Atalanta*» (м. Нортвуд, Велика Британія) ще в листопаді 2010 року. Восени 2012-го українські військові планують розширити участь нашої держави в цій операції, направивши до складу багатонаціональних сил літак Ан-26. Розглядається можливість залучення в перспективі персоналу та засобів ЗСУ до чергування у складі бойових тактичних груп ЄС, зокрема країн Вишеградської четвірки (Польща, Чехія, Угорщина, Словаччина).

У західній частині Індійського океану (що є найнебезпечнішою з точки зору піратської діяльності) боротьба з піратами нині ведеться також у рамках операції НАТО «*Ocean Shield*» та завдяки діяльності змішаної оперативної групи 151 (CTF-151, до складу якої входять судна Австралії, Франції, Німеччини, Італії, Пакистану, Канади, Данії, Туреччини, США, Великої Британії, Республіки Корея, Нідерландів, Сінгапуру та ін.).

У ході цієї операції (дію котрої також продовжено до кінця 2012 року), крім боротьби з піратством як першочергового завдання, командування НАТО намагається до-

Статистика піратських нападів у 2011 році (за даними Центру звітності щодо піратства Міжнародного морського бюро при Міжнародній торговій палаті)

Кількість	У світі	У районі Африканського Рогу
Піратських атак	409	230
Захоплених суден	41	26
Заручників	–	450
Заручників, утримуваних піратами станом на грудень 2011 року	–	172
Суден, утримуваних піратами станом на грудень 2011 року	–	10
Жертв	–	15



Зональний розподіл піратських нападів у 2011 році
 (за даними Центру звітності щодо піратства Міжнародного морського бюро при Міжнародній торгівій палаті)

- підозрілі судна
- спроби піратських нападів
- акти піратського захоплення суден *de facto*

помогти країнам регіону застосувати власні механізми протидії морській злочинності. На сьогодні в районі Африканського Рогу задіяно дві групи швидкого реагування – *SNMG1* та *SNMG2* (англ. *Standing NATO Maritime Group*, тобто Постійна військово-морська група НАТО), до складу яких входять підрозділи ВМС Канади, Данії, Німеччини, Нідерландів, Норвегії, Португалії, Іспанії, США, Великої Британії, Греції, Італії та Туреччини.

Окрім того, патрулювання нестабільних морських коридорів здійснюють спецпідрозділи Росії, Китаю, Республіки Корея, Індії, Ірану, Японії, Малайзії, Саудівської Аравії та Ємену. Найнебезпечнішими у світі маршрутами вважаються: басейн Індійського океану, де зафіксовано 95% усіх нападів на судна (зокрема, в Аденській затоці); Гвінейська затока; узбережжя Нігерії, Бангладеш та Індонезії; Малаккська протока; басейн Червоного моря; узбережжя

Атлантичного океану в районі Перу, Венесуели, Гаїті та Бразилії.

Тож, дякувати долі, вперше за останні три роки в піратському полоні немає жодного громадянина України. З листопада 2011-го з рук піратів виволено захоплене 1 січня в Аденській затоці судно «*MV Blida*», з-поміж 27 членів екіпажу якого 6 українців.

– Це непересічна подія. Те, що в піратському полоні немає жодного українця, ми можемо констатувати вперше за три роки, – зазначив прес-секретар МЗС України Олександр Дікусаров. За його словами, в період з 2008 року захоплено та здійснено напади на 40 суден, на борту яких перебували 187 українських громадян.



Герої серед нас

Врятоване життя цінніше за золото!

Євген ТИЩУК

«Шановна редакціє! Влітку цього року, повертаючись з відпочинку на Кінбурнській косі, я, Кравченко Олена, потрапила в надзвичайну ситуацію. Човен, на якому ми прямували до Очакова, почав тонути. У воді при сильному штормі без рятувальних жилетів опинилися понад 20 осіб. Я швидко втопилася й почала думати про найгірше. Цієї миті до мене підплив молодий чоловік, підхопив під руку та разом зі мною подався до човна, який частково виринув з-під води. Згодом з'ясувалося, що мене врятував старший лейтенант Олександр Гавришук (на знімку), військовослужбовець зенітно-ракетної бригади ПвК «Південь» ЗС України. Дуже прошу подякувати моєму рятувникові за його героїчний вчинок. Якщо в наших Збройних Силах служать такі мужні й порядні люди, нас справді є кому захищати.»

Катер проекту «Чібіс», що зазнав аварії

Цей лист надійшов до редакції напередодні святкування 20-річного ювілею нашого війська. Читаючи його, ще раз переконався у правильності істини: в нашому житті завжди є місце для благородних вчинків. Особливо, якщо людина керується власною совістю.

Сьогодні можна багато розмірковувати, чому так сталося, що в 80-х роках минулого століття героєм вітчизняних кіноекранів став славнозвісний Рембо та Конан-варвар. Гора м'язів, нецензурний сленг, стрілянина й багато крові.

Одне слово, культ сили у його найбрутальнішому вияві. І саме відтоді якось непомітно, але «конкретно й надовго» неформальними лідерами шкільних класів і своєрідними героями нашого часу стали міцні, нахабні двієчники, які наслідували кіногероїв у всьому.

На щастя, серед нашої молоді сьогодні не бракує патріотів, котрі готові на жертвність заради свого ближнього. За прикладом далеко ходити не потрібно. Пригадаймо бо дай переможця торішнього всеукраїнського конкурсу «Герой-рятувник